

Kuvailun periaatteet

Kuvailun tiedotuspäivä 27.9.2017

Marja-Liisa Seppälä

Kuvailun kansainväliset periaatteet

International Federation of
Library Associations and Institutions

Statement of International Cataloguing Principles (ICP)

by IFLA Cataloguing Section and IFLA Meetings of Experts on an
International Cataloguing Code

Kuvailun kansainväliset periaatteet (2)

- Kuvailun yhtenäisyyden tukeminen
- Yhteiset eri kuvailusäännöille
  - Ohjaavat myös RDA:ta, vaikka periaatteet IFLA:n ja RDA RSC:n
- Soveltuu eri aineistotyypeille
- Huomioi FRBR-käsittemallin
- Sisältää kuvailun yleissanaston

Kuvailun ohjausvälineet

Käsitemalli

Kuvailun periaatteet

Kuvailusäännöt

Sovellusohjeet

Työohjeet

Suomennos periaatteista

Julkilausuma kansainvälisistä kuvailuperiaatteista

Sisältö

0	Johdanto
1	Soveltamisala
2	Yleiset periaatteet
3	Entiteetit, attribuutit ja suhteet
4	Bibliografinen kuvailu
5	Hakutiedot
6	Luettelon tavoitteet ja funktiot
7	Hakutoimintojen perusteita
8	Sanasto
9	Lähteet
10	Vuoden 2016 julkilausumasta poistetut termit
11	Jälkisanat

Suomennos periaatteista (2)

- Kuvailustandardiryhmän ja Kansalliskirjaston Kuvailusääntöpalvelun kääntämä
- Kuvailusääntöpalvelun sivulla *Ohjeet* alkuperäinen teksti ja suomennos: <https://www.kiwi.fi/x/CQFhB>
- Julkaistaan myös IFLAn Cataloguing Sectionin sivulla: <https://www.ifla.org/publications/node/11015>
  - Dokumentin layout muotoillaan julkaisemisen yhteydessä

Yleiset periaatteet metatiedon tuotannolle (luku 2)

- 13 periaatetta: kuvailun pitää olla esim.
  - Edustava: kuvailun kohde tulee kuvailla sellaisena kuin se on
  - Riittävän tarkka
  - Taloudellista
  - Standardien mukaista
  - Yhteentoimivaa: sekä kirjastojen kesken että niiden ulkopuolella
  - Rationaalista: jos poiketaan yksittäistapauksissa säännöistä, pitää ratkaisu perustella

Lista keskeisistä entiteeteistä (luku 3)

- Entiteetti = kuvailun kohde
- Mukana myös entiteetit Thema ja Nomen
  - Thema on aihe, esim. käsite ontologiassa
  - Nomen on aiheen nimi, esim. sisällönkuvailutermi
- Thema ei tule RDA:n uuteen versioon 2018-2019
- Nomen tulee, mutta laajemmassa merkityksessä:
  - Kaikkien entiteettien, ei vain aiheen, nimi

Hakutiedot

- Pisin luku (5) käsittelee hakutietoja
- RDA:n verrattuna määrittely epämääräistä ja epäloogista osittain, esim.
  - Manifestaation ja kappaleen ensisijaisen nimen määritteleminen
- Ei ohjaa kovinkaan hyvin ilman RDA-sääntöjä kuvailevia

Periaatteet ja uusi käsitelmä

- Periaatteet päivittyvät IFLAn uuden käsitemallin (LRM = Library Reference Model) myötä
  - Hakutiedot-osio muuttunee osana viittaamisen laajempaa uudistamista
  - Tiedonhaun tukemisen tavoite *navigoida* (luku 6) jäänee pois
  - Kuvailutietojen jaottelu bibliografisiin ja auktoriteettitietoihin (luku 7) vanhanaikainen
  - Sanasto (luku 8) uudistuu
    - Nyt termien merkitykset osittain epäselvät, esim.
      - bibliografinen tieto / bibliografinen kuvailu / kuvaileva luettelointi

Kysymyksiä, kommentteja?

marja-liisa.seppala[at]helsinki.fi

kuvailusaannot-posti[at]helsinki.fi